Napsal uživatel Václav Petříček
Středa, 04 Červenec 2018 08:36



Že nevíte, kde to je? Kde máme na našem katastru „řečičky“? Tedy nikoli řeky, ani říčky, ale slušnou řádku drobných, technicky upravených vodotečí, tzv. svodnic, směřujících do hlavní – Zalužanské, kdysi přirozeného potoka. Ten pramení na jižním úpatí Baby a na boleslavském katastru vtéká do Klenice. Měří 5,3 km a plocha povodí činí zhruba 20,39 km2. To je 4 x 5 km. V 16. až 18.století zde bylo několik rybníků. Velký Stakorský rybník měl mít téměř 17 hektarů a dnešní Chaloupky byly tehdy rybářskou osadou. Z celé soustavy zbyl Panský rybník, bohužel nedávno také „meliorovaný“. Slovo „meliorace“ pochází z latiny, od slova *„bonus“*, tedy dobrý, resp. od jeho komparativu (druhého stupně přídavných jmen)
„melior“
– lepší. Ve skutečnosti šlo – a to ještě v nedávné době - především o odvodňování zamokřených pozemků pro získávání ploch orné půdy. Dnes ekologové potvrzují, že technické úpravy toků a plošné odvodňování vedou mj. i k dnešnímu vodnímu deficitu v zemědělské krajině, v důsledku přispívají i k současným extrémním změnám klimatu. Bohužel. Přesto podstatná část naší Řečice dosud představuje vyváženou zemědělskou krajinu s kvalitními půdami i slušnou rozptýlenou zelení. Zatím! O tom jsme psali v loňském roce.

V roce 1975 byla napříč Řečicí dostavěna a zprovozněna dálnice - tehdy ještě jako „rychlostní silnice“ - mj. i jako obchvat Mladé Boleslavi v úseku mezi Bezděčínem a Chudoplesy. Ještě v tomto roce zde ještě byla většinou pole a menší ovocné sady. Z východní strany došlo k podstatnému rozšíření automobilky. Území tak bylo odříznuto od volné krajiny a stalo se prakticky nepřístupné, Obhospodařování bylo ukončeno a zákonitě došlo k postupnému zarůstání celé plochy, především křovinami, které v posledních letech způsobily neprostupnost. Z přírodovědecko– krajinářského hlediska se však zvýšila biodiverzita a ekologická stabilita.

Navíc Zalužanská vodoteč je významným krajinným prvkem! Samozřejmě rekreační hodnota území klesla na nulu.

Kudy, kudy … cyklostezka?

Dne 29.března loňského roku byla na oficiálních stránkách statutárního města Mladá Boleslav – www.mb-net.cz – opublikována právě uzavřená smlouva mezi městem a automobilkou o společně podporovaných projektech, mezi jinými i ***„rekultivace prostoru mezi areálem Škoda Auto a dálnicí D 10, která zahrne ochranu intravilánu proti povodním a vybudování cyklostezky propojující severovýchodní tangentu a cyklostezku v ulici Průmyslová včetně úpravy zeleně v hodnotě 20 milionů Kč celkem“.***

Tato jedna věta přináší hned několik ekologických otazníků:

1. V první řadě není jasné, jak bude vypadat zmíněná **rekultivace**, což je obecně souhrn zásahů, které mají zahladit nežádoucí antropogenní zásahy do krajiny. Nejčastěji jsou předmětem rekultivací území postižené těžbou nerostných surovin (zbytkové jámy po povrchové těžbě uhlí, výsypky, vytěžené pískovny, kamenolomy, pinky apod.). Nic takového tady nebylo. Výsledkem rekultivací je vesměs přeměna vytěžených ploch na pole a lesy, ale i vybudování rekreačního zázemí městských aglomerací nebo záměrný vznik „nové divočiny“. Ta tady ale vznikla spontánní cestou a zadarmo. Jakékoli terénní úpravy, které jsou podstatou rekultivací, se řídí zvláštními předpisy, tj. zákonem č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu. V souladu s ním by bylo ještě v pořádku vrátit území k zemědělskému využívání. To určitě autoři projektu nemysleli.

2. Ještě překvapivější je plánovaná **ochrana intravilánu proti povodním**. V tomto území, nepočítáme-li údolí vzdálené Klenice, historicky žádná povodeň nebyla a v podstatě ani nemůže být, protože soustava „svodnic“ se zahloubenými koryty rychle z tohoto malého dílčího povodí vodu odvede, což je v protikladu se strategií udržením vody v krajině nejen našeho státu, sužované dramatickým vysycháním. V tomto kontextu se jakákoli myšlenka na další odvodnění jeví jako špatný vtip. Možná že ale autoři projektu chtějí realizovat biologické retenční objekty, jako mokřady, rybníky nebo dokonce suché poldery apod. Snad prozradí víc. Budeme sledovat.

3. Konečně stejně záhadné se jeví **úpravy zeleně**. Ještě před zahájením těchto „úprav“ bylo území, alespoň na kosmonoském katastru až na výjimky téměř plošně porostlé křovinami - svídou krvavou, hlohy, trnkami, ptačím zobem apod. – tedy domácími dřevinami. Těmi výjimkami jsou staré ovocné stromy, většinou švestky, několik pyramidálních topolů a několik nevhodně vysazených jehličnanů. Podle právních předpisů ochrany přírody a krajiny jsou dřeviny povšechně chráněny s tím, že ke kácení je nutno v každém případě oznámení, ve stanovených případech vždy je třeba povolení resp. pro stromy o obvodu kmene nad 80 cm měřeného ve výšce 130 cm nad zemí nebo souvislé keřové porosty nad celkové plochy 40 m2, a ke kácení dřevin, které jsou významným krajinným prvkem [§ 3 písm. b) zákona]. Povolení pro smýcení křovin v trase plánované cyklostezky boleslavský magistrát od našeho města dostal, s podmínkou náhradní výsadby na našem katastru. Protože již začátkem tohoto roku bylo možné z auta při jízdě po dálnici „koutkem oka“ sledovat čilý „sadovnický“ ruch, rozuměj masivní kácení, rozhodla se skupina kosmonoských občanů, zainteresovaných v ochraně přírody, v květnu okalitu navštívit – od Průmyslové ulice po „Jičínku“. Byla to trochu dobrodružná „výzkumná expedice“ s objevy různých záhad, kdy se vynořovaly další ekologické otázky. Zatím předkládáme výběr fotodokumentace s tím, že budeme sledovat další postup prací, stejně jako součinnost orgánů ochrany životního prostředí. Aktuální je např. nakládání s odpady všeho druhu, včetně nebezpečného, který se zde nachází. S fotodokumentací stejných míst příjdeme opět na konci prázdnin.























Václav Petříček, foto Daniela Odnohová